

Debat: regionaal en nationaal

Korte omschrijving werkvorm

In deze werkvorm debatteren leerlingen over het verschil tussen een regionale of lokale partij en een landelijke partij.

Leerdoelen

- Leerlingen leren over verschillen tussen landelijke en regionale of lokale partijen en vormen er een mening over.

Bronnen

- <http://www.rijsberman.nl/2014/03/lokale-partijen/>
- <http://www.ipv-lokaal.nl/2013/11/17/de-10-voordelen-van-een-zuivere-democratische-lokale-partij/>

Duur

30 minuten.

Handleiding

1. Deel het blad met de teksten en het blad met de stellingen uit.
2. Laat de leerlingen de teksten lezen. De tweede tekst gaat over lokale partijen in de gemeenteraad, maar de argumenten gaan ook op voor de provincie. Kondig aan dat ze straks gaan debatteren over stellingen over de verschillen tussen regionale partijen enerzijds en regionale afdelingen van landelijke partijen anderzijds.
3. Verdeel de klas in groepjes van vier. De ene helft van de groepjes vertegenwoordigt de mening van de regionale partijen, de andere helft vertegenwoordigt de mening van de (regionale afdelingen van) landelijke partijen. Indien mogelijk mogen de leerlingen zelf kiezen in welke groep ze zitten.
4. Lees een stelling voor en vraag de groepjes argumenten voor of tegen de stelling te bedenken. Geef ze hier enkele minuten voor.
5. Geef een aantal leerlingen het woord. Welke argumenten hebben ze voor hun mening? Breng een korte discussie op gang.
6. Herhaal dit voor nog enkele stellingen. Geef bij elke stelling steeds iemand anders het woord.
7. Bespreek het na. Vraag aan de leerlingen wat ze er zelf van vinden, en of ze op een regionale of landelijke partij zouden stemmen.

Leesteksten

1. *Michiel Rijsberman (D66) - Lokale partijen missen een landelijk netwerk*

De media presenteren lokale partijen bij de gemeenteraadsverkiezingen ten onrechte als een volwaardig alternatief voor de landelijke partijen. Sterker nog, lokale partijen zouden in het 'frame' van de media zelfs een voordeel hebben: ze zouden namelijk onafhankelijk zijn van de landelijke politieke partijen. Dat is een vreemde voorstelling van zaken.

Alle raadsleden zijn lokaal

Raadsleden van lokale partijen zijn niet 'lokaler' dan die van landelijke partijen. Want alle gemeenteraadsleden zijn even lokaal. Ze wonen (wettelijk verplicht) allemaal in de gemeente waar ze raadslid zijn. Ze maken allemaal deel uit van de lokale gemeenschap. Ze gaan naar dezelfde sportclubs, naar dezelfde supermarkt, naar hetzelfde theater. Ze maken gebruik van dezelfde zorgvoorzieningen, zette zich in voor dezelfde goede doelen. De kieslijsten van de lokale afdelingen worden door de leden van de afdeling bepaald, van SP tot VVD. [...] Dáár zit geen verschil tussen de lokale en landelijke partijen. [...]

Alle raadsleden zijn onafhankelijk

Iedere gekozenen gaat over zijn eigen standpunten, of je nu van een lokale partij bent of niet. Daarvoor bestaat ook binnen de landelijke partijen groot respect. Ieder raads- of Statenlid heeft z'n eigen verantwoordelijkheid. Er gaan wel geruchten dat sommige partijen een enkele keer een standpunt krijgen meegedeeld van bovenaf [...]. En lokale fracties zijn het wel vaak eens met de landelijke partijlijn. Maar dat is niet verwonderlijk. Mensen kiezen voor een partij omdat ze zich er ideologisch mee verwant voelen, geen wonder dat ze het dan vaak eens zijn. En de landelijke lijn wordt in hoge mate gevoed door juist die lokale raadsleden. Het er mee eens zijn is geen opdracht van bovenaf. [...]

Landelijke partijen hebben juist voordelen

Lokale afdelingen van landelijke partijen hebben juist niet mis te verstane voordelen boven lokale partijen. De landelijke partij geeft toegang tot de provinciale en landelijke politiek. Lokale problemen kunnen makkelijk in de Tweede Kamer worden aangekaart door een partijgenoot. Fracties in gemeenteraad en Provinciale Staten kunnen elkaar versterken. Fracties en wethouders uit naburige gemeenten kunnen zorgen dat bovenlokale problemen samen worden opgepakt. Een landelijke partij biedt een netwerk waarin ervaringen en kennis gedeeld kan worden, wat erg helpt bij het werk met grote of complexe onderwerpen. En landelijke partijen hebben voldoende omvang om er opleidingsprogramma's op na te houden. [...]

Lokale problemen spelen landelijk

Lokale partijen houden zich wel meer bezig met lokale onderwerpen. Vooral omdat ze de landelijke thema's meer laten liggen. Is dat nou een voordeel? Onderwijs, de jeugd- en thuiszorg, WMO, AWBZ: grote landelijke thema's. Onderwerpen die inwoners van een gemeente heel persoonlijk raken en daarom het beste dicht bij huis georganiseerd kunnen worden. In een gemeente als Loppersum spelen andere problemen dan in Vlaarding en Amsterdam-West. Juist in de gemeenteraad moeten hier belangrijke beslissingen worden genomen. Op onderwerpen waar de steun van een landelijke partij enorm belangrijk is. Hoogleraar bestuurskunde prof. Derksen stelt zelfs dat 90% van het gemeentebestuur wordt bepaald op landelijk niveau. Doordat het Rijk die taken overdraagt aan de gemeente verandert

het werk van de gemeente en de gemeenteraad. De begroting van een stad als Almere verdubbelt daardoor van ongeveer 1 miljard euro naar ongeveer 2 miljard euro.

Zo beschouwd is dat een partij alleen lokaal is georganiseerd eerder een handicap dan een voordeel. Dát zou wel eens wat meer aandacht van de media mogen krijgen.

2. *Henk Jan de Looff (IPV Lokaal)- De 10 voordelen van een zuivere, democratische, lokale partij*

1. Focus op eigen omgeving

Landelijke politieke partijen in de gemeenteraad hebben vaak een connectie met levensbeschouwing en/of religie; een lokale partij is juist niet gebonden aan religie of ideologie. Dat is veel praktischer bij het besturen daar gemeente-inwoners verschillen van mening, geloof en cultuur. Het gemeenteraadslid of de ondersteuner van een lokale partij beslist zonder 'last of ruggespraak'. Tevens zijn landelijke partijen vaak bezig met het vergroten van de macht van hun partij op landelijk of provinciaal niveau. Een lokale groepering gebruikt inzet en invloed enkel en alleen om zich bezig te kunnen houden met de belangenbehartiging van haar inwoners. [...]

2. Ongebondenheid

Raadsleden van nationale partijen zijn geneigd de richtlijnen en standpunten van hun partij uit te dragen en op te volgen, ook als deze strijdig zijn met die van inwoners en gemeente. Lokale partijen zijn niet gebonden aan nationale richtlijnen. [...]

3. Apolitek met een luisterend oor

De meeste mensen voelen zich nauwelijks verwant met een politieke partij. Bij een lokale partij vind je echte idealisten met grote betrokkenheid voor hun stad of dorp. Ze hebben een luisterend oor voor de bevolking en bouwen verwantschap weer op.

4. Vriendenrepubliek of zuiver?

Fracties van nationale partijen schermen, ten onrechte, met de uitspraak: 'Wij hebben contacten met onze mensen in politiek Den Haag'. De lokale partijen daarentegen steken liever hun energie in het zoeken naar lokaal maatwerk en oplossingen voor plaatselijke situaties. [...]

5. Afstandsverkleinend

Onderzoeken hebben uitgewezen dat in gemeenten waar lokale partijen sterker vertegenwoordigd zijn in een gemeenteraad, de afstand tussen de burgers en de overheid minder groot is. En dat is juist waar de burger al jaren naar snakt.

6. Betrokken en met het hart voor die omgeving en mensen

In Den Haag onthoudt men de lokale partijen nog steeds enige vorm van subsidie en zeggen de nationale partijen: 'Wij zijn beter geschoold en werken professioneler'. Toch heeft de Vereniging Plaatselijke Politieke Groeperingen en de Onafhankelijke Senaatsfractie (Eerste Kamer), uit eigen middelen, boeken doen uitgeven en cursussen uitgevoerd. Nog afgezien van het feit, dat relevante info snel en adequaat via de moderne media te verkrijgen is, stellen wij, dat we professioneel, deskundig, goed opgeleid en, met een hart voor wat er speelt in de samenleving en bij mensen, betrokken zijn.

7. Met hart voor lokale belangen

Er wordt soms gezegd dat fracties van nationale partijen hogere kwaliteit leveren. Dit rijmt niet

met het feit, dat in gemeenten zonder lokale partijen, het soms bestuurlijk zeer slecht gesteld is. In vele gevallen is het – met name in de grote steden – ronduit een puinhoop. Vooral bij dergelijk wanbestuur zie je vaak, dat er een lokale partij wordt opgericht door de inwoners zelf. [...]

8. Geen verwarring

Rondom gemeenteraadsverkiezingen bezoeken vaak de bekende Haagse kopstukken de gemeenten, dat tot verwarring bij de burger leidt, want de Haagse politicus spreekt over de landspolitiek! Een verwarring die bij lokale partijen niet voorkomt; landelijke en gemeenteraadsverkiezingen zijn fundamenteel andere verkiezingen. De raadsleden van een lokale partij moeten hun zetelwinst zelf verdienen en hebben geen voordeel van het bezoek van Haagse kopstukken.

9. Van, voor en door de inwoners

Burgers willen zelf meedenken en -beslissen over zaken die hen direct raken! Een lokale partij, vaak ontstaan als burgerinitiatief, past in dat denkpatroon.

10. Voorbeeldig

Veel bestuurskundigen en politicologen verkondigen dat lokale partijen juist zeer waardevol zijn voor het werk in een gemeenteraad; zij houden de gemeentepolitiek 'lokaal'. Zij gooien geregeld de knuppel in het hoenderhok en maken, dat de mede-raadsleden van de landelijke partijen weer wakker worden en hun opinie- en besluitvorming, soms tijdelijk, aanpassen want anders verliest de landelijke partij in de gemeenteraad zetels.

Stellingen

1. De regionale partijen krijgen veel minder subsidie dan de landelijke partijen. Dat is oneerlijk en daar moet iets aan veranderen.
2. De regionale afdelingen van landelijke partijen weten net zoveel van de lokale problemen als elke andere politieke partij.
3. De provinciale verkiezingen zijn gekaapt door de landelijke politieke partijen.
4. Regionale Statenleden die niet lid zijn van een landelijke partij kunnen pas echt 'zonder last' hun werk doen.
5. Het is goed dat landelijke politici zichtbaar zijn in de campagne voor de provinciale verkiezingen.